

др Владимир Балтић

baltic@viser.edu.rs

12. термин

Интеграли

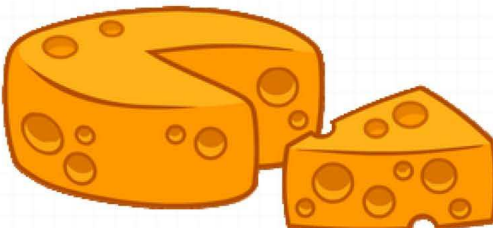

Неодређени интеграли

Ако је $F'(x) = f(x)$ ($a < x < b$), тада је F примитивна функција функције f на (a, b) .
За њу важи да је неодређени интеграл

$$\int f(x) \, dx = F(x) + C.$$

$$\frac{d \text{ $$

$$\int \text{$$

What came first, the derivative or the integral ?

$$\frac{d}{dx} \text{ chicken} = \text{egg}$$

$$\int \text{egg} = \text{chicken}$$

Основна правила.

c, α, β константе, а $f(x)$ и $g(x)$ функције по x .

$$\mathbf{1.} \quad \int c \cdot f \, dx = c \cdot \int f \, dx,$$

$$\mathbf{2.} \quad \int (f \pm g) \, dx = \int f \, dx \pm \int g \, dx$$

\Rightarrow линеарност:

$$\int (\alpha f \pm \beta g) \, dx = \alpha \int f \, dx \pm \beta \int g \, dx.$$

Таблица интеграла.

1. $\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C$, за $n \neq -1$; **2.** $\int dx = x + C$;

3. $\int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C$; **4.** $\int \frac{1}{1+x^2} dx = \operatorname{arctg} x + C$;

5. $\int \frac{1}{1-x^2} dx = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1+x}{1-x} \right| + C$;

6. $\int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx = \arcsin x + C$;

7. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2+1}} dx = \ln(x + \sqrt{x^2+1}) + C$;

8. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2-1}} dx = \ln |x + \sqrt{x^2-1}| + C$;

9. $\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$; **10.** $\int e^x dx = e^x + C$;

11. $\int \sin x dx = -\cos x + C$; **12.** $\int \cos x dx = \sin x + C$;

13. $\int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\operatorname{ctg} x + C$; **14.** $\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \operatorname{tg} x + C$.

Одређени интеграли

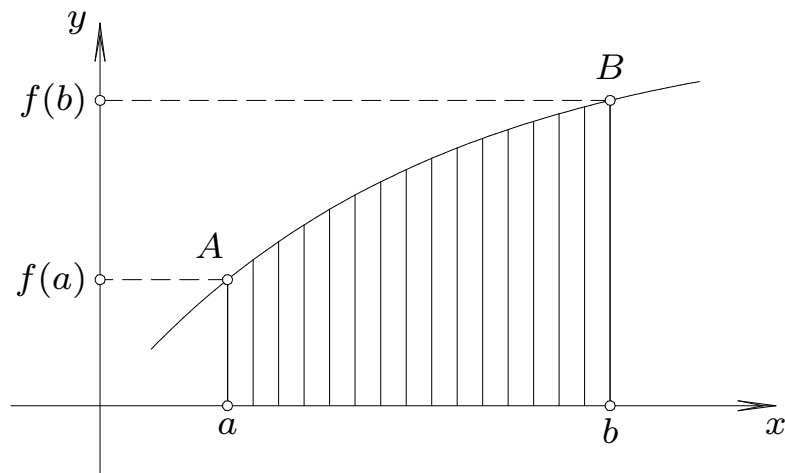
Њутн–Лајбницова формула:

$$\int_a^b f(x) \, dx = F(x) \Big|_a^b = F(b) - F(a).$$

Њутн–Лајбницова формула:

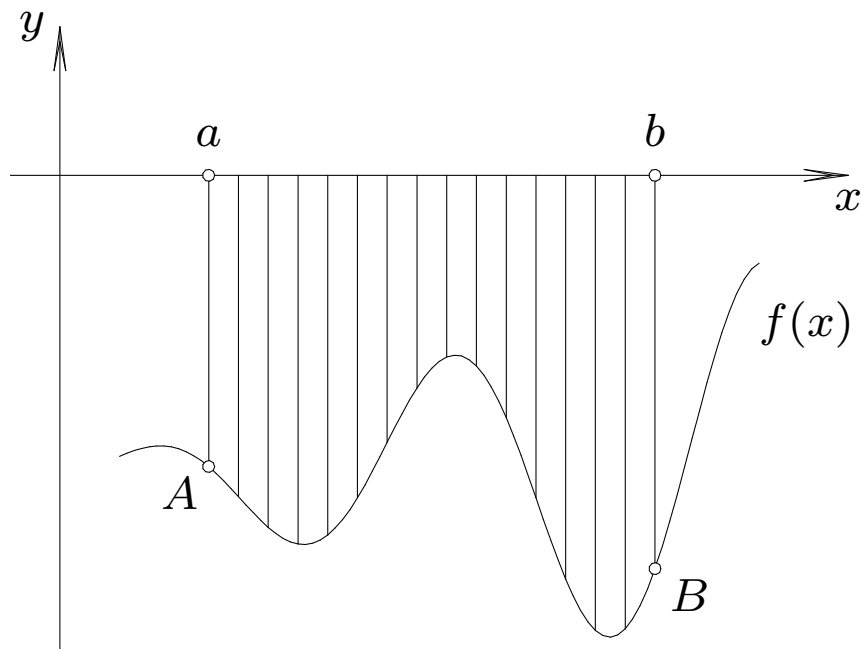
$$\int_a^b f(x) \, dx = F(x) \Big|_a^b = F(b) - F(a).$$

Одређени интеграл представља величину површине испод криве (до x -осе): $P = \int_a^b f(x) \, dx$.

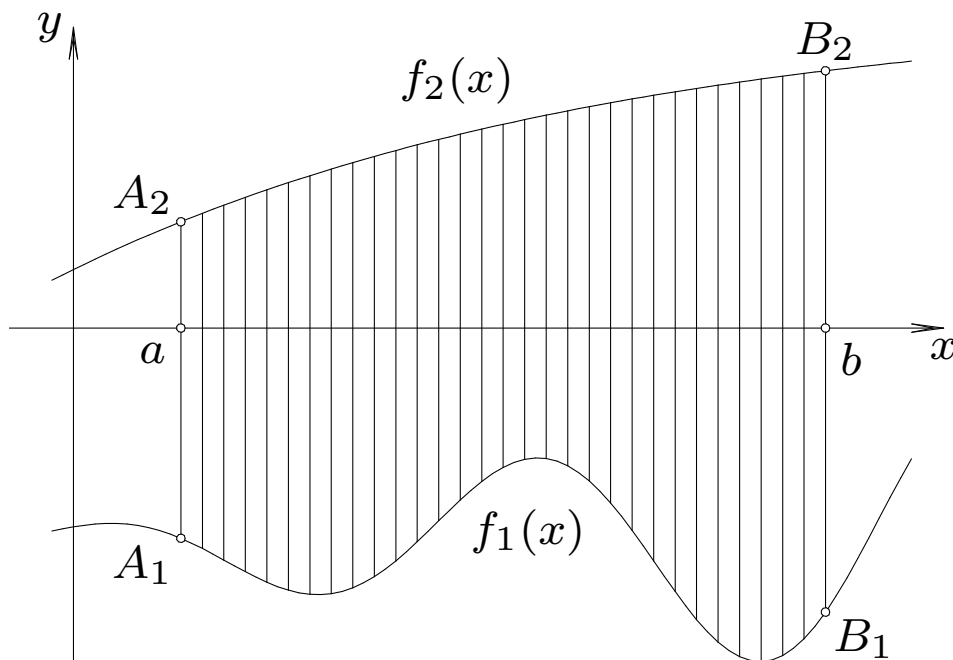
Ако је график испод x -осе онда је:

$$P = - \int_a^b f(x) \, dx.$$

Најопштији случај је када је ограничена кривама $y = f_1(x)$ и $y = f_2(x)$ ($f_1(x) \leq f_2(x)$ на $[a, b]$, тј. $f_1(x)$ је доња крива, а $f_2(x)$ горња крива) и правама $x = a$ и $x = b$ је:

$$P = \int_a^b (f_2(x) - f_1(x)) \, dx.$$

Важније особине одређеног интеграла.

1. $\int_a^a f(x) \, dx = 0$; **2.** $\int_a^b f(x) \, dx = - \int_b^a f(x) \, dx$;

3. адитивност
($a < c < b$) $\int_a^b f(x) \, dx = \int_a^c f(x) \, dx + \int_c^b f(x) \, dx$,

4. линеарност $\int_a^b (\alpha f \pm \beta g) \, dx = \alpha \int_a^b f \, dx \pm \beta \int_a^b g \, dx$;

5. $\int_0^a f(x) \, dx = \int_0^a f(a-x) \, dx$;

6. непарна ф-ја $\int_{-a}^a f(x) \, dx = 0$;

7. парна ф-ја $\int_{-a}^a f(x) \, dx = 2 \int_0^a f(x) \, dx$;

8. периодична ф-ја
са периодом T $\int_a^{a+T} f(x) \, dx = \int_b^{b+T} f(x) \, dx$.

Уводни задаци

Mathematics is everywhere

Art Of Mathematics

Уводни задаци

1. $\int (2x^2 + 1)^3 dx.$

1. $I = \int (2x^2 + 1)^3 dx.$

Решение. $(a + b)^3 = ???$

1. $I = \int (2x^2 + 1)^3 dx.$

Решение. $(a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3.$

1. $I = \int (2x^2 + 1)^3 dx.$

Решение. $(a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3.$

$$I = \int (8x^6 + 12x^4 + 6x^2 + 1) dx =$$

$$I = 8 \int x^6 dx + 12 \int x^4 dx + 6 \int x^2 dx + \int dx =$$

Таблица интеграла.

1. $\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C$, за $n \neq -1$; **2.** $\int dx = x + C$;

3. $\int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C$; **4.** $\int \frac{1}{1+x^2} dx = \operatorname{arctg} x + C$;

5. $\int \frac{1}{1-x^2} dx = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1+x}{1-x} \right| + C$;

6. $\int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx = \arcsin x + C$;

7. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2+1}} dx = \ln(x + \sqrt{x^2+1}) + C$;

8. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2-1}} dx = \ln |x + \sqrt{x^2-1}| + C$;

9. $\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$; **10.** $\int e^x dx = e^x + C$;

11. $\int \sin x dx = -\cos x + C$; **12.** $\int \cos x dx = \sin x + C$;

13. $\int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\operatorname{ctg} x + C$; **14.** $\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \operatorname{tg} x + C$.

1. $I = \int (2x^2 + 1)^3 dx.$

Решение. $(a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3.$

$$I = \int (8x^6 + 12x^4 + 6x^2 + 1) dx =$$

$$I = 8 \int x^6 dx + 12 \int x^4 dx + 6 \int x^2 dx + \int dx =$$

$$= \frac{8}{7}x^7 + \frac{12}{5}x^5 + 2x^3 + x + C.$$

2. $\int_0^1 (1 + \sqrt{x})^2 \, dx.$

2. $\int_0^1 (1 + \sqrt{x})^2 \, dx.$

Решение. $I = \int_0^1 (1 + x^{1/2})^2 \, dx =$

$$\begin{aligned} \int_0^1 (1 + 2x^{1/2} + x) \, dx &= \left(x + \frac{4}{3}x^{3/2} + \frac{1}{2}x^2 \right) \Big|_0^1 = \\ &= \left(1 + \frac{4}{3} \cdot 1^{3/2} + \frac{1}{2} \cdot 1^2 \right) - \left(0 + \frac{4}{3} \cdot 0^{3/2} + \frac{1}{2} \cdot 0^2 \right) = \\ &= \left(1 + \frac{4}{3} + \frac{1}{2} \right) - (0 + 0 + 0) = \frac{6 + 8 + 3}{6} - 0 = \frac{17}{6}. \quad \blacksquare \end{aligned}$$

3. $\int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

3. $\int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. За интеграле немамо правила за производ и количник!
Па шта да радимо?

3. $I = \int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. $I = \int \frac{x^3 - 3x + x^2 - 3}{x^3} dx =$

3. $I = \int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. $I = \int \frac{x^3 - 3x + x^2 - 3}{x^3} dx =$

$$\int \left(1 - \frac{3}{x^2} + \frac{1}{x} - \frac{3}{x^3} \right) dx =$$

3. $I = \int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. $I = \int \frac{x^3 - 3x + x^2 - 3}{x^3} dx =$

$$\int \left(1 - \frac{3}{x^2} + \frac{1}{x} - \frac{3}{x^3} \right) dx =$$

$$\int (1 - 3x^{-2} + x^{-1} - 3x^{-3}) dx =$$

3. $I = \int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. $I = \int \frac{x^3 - 3x + x^2 - 3}{x^3} dx =$

$$\int \left(1 - \frac{3}{x^2} + \frac{1}{x} - \frac{3}{x^3} \right) dx =$$

$$\int (1 - 3x^{-2} + x^{-1} - 3x^{-3}) dx =$$

$$x - 3 \cdot \frac{x^{-1}}{-1} + \frac{x^0}{0} \quad ???$$

Таблица интеграла.

1. $\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C$, за $n \neq -1$; **2.** $\int dx = x + C$;

3. $\int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C$; **4.** $\int \frac{1}{1+x^2} dx = \operatorname{arctg} x + C$;

5. $\int \frac{1}{1-x^2} dx = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1+x}{1-x} \right| + C$;

6. $\int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx = \arcsin x + C$;

7. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2+1}} dx = \ln(x + \sqrt{x^2+1}) + C$;

8. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2-1}} dx = \ln |x + \sqrt{x^2-1}| + C$;

9. $\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$; **10.** $\int e^x dx = e^x + C$;

11. $\int \sin x dx = -\cos x + C$; **12.** $\int \cos x dx = \sin x + C$;

13. $\int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\operatorname{ctg} x + C$; **14.** $\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \operatorname{tg} x + C$.

Таблица интеграла.

1. $\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C$, за $n \neq -1$; **2.** $\int dx = x + C$;

3. $\int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C$; **4.** $\int \frac{1}{1+x^2} dx = \operatorname{arctg} x + C$;

5. $\int \frac{1}{1-x^2} dx = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1+x}{1-x} \right| + C$;

6. $\int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx = \arcsin x + C$;

7. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2+1}} dx = \ln(x + \sqrt{x^2+1}) + C$;

8. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2-1}} dx = \ln |x + \sqrt{x^2-1}| + C$;

9. $\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$; **10.** $\int e^x dx = e^x + C$;

11. $\int \sin x dx = -\cos x + C$; **12.** $\int \cos x dx = \sin x + C$;

13. $\int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\operatorname{ctg} x + C$; **14.** $\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \operatorname{tg} x + C$.

3. $I = \int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. $I = \int \frac{x^3 - 3x + x^2 - 3}{x^3} dx =$

$$\int \left(1 - \frac{3}{x^2} + \frac{1}{x} - \frac{3}{x^3} \right) dx =$$

$$\int (1 - 3x^{-2} + x^{-1} - 3x^{-3}) dx =$$

$$x - 3 \cdot \frac{x^{-1}}{-1} + \ln|x| - 3 \cdot \frac{x^{-2}}{-2} =$$

3. $I = \int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. $I = \int \frac{x^3 - 3x + x^2 - 3}{x^3} dx =$

$$\int \left(1 - \frac{3}{x^2} + \frac{1}{x} - \frac{3}{x^3} \right) dx =$$

$$\int (1 - 3x^{-2} + x^{-1} - 3x^{-3}) dx =$$

$$x - 3 \cdot \frac{x^{-1}}{-1} + \ln|x| - 3 \cdot \frac{x^{-2}}{-2} =$$

$$x + \frac{3}{x} + \ln|x| + \frac{3}{2x^2}$$

3. $I = \int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. $I = \int \frac{x^3 - 3x + x^2 - 3}{x^3} dx =$

$$\int \left(1 - \frac{3}{x^2} + \frac{1}{x} - \frac{3}{x^3} \right) dx =$$

$$\int (1 - 3x^{-2} + x^{-1} - 3x^{-3}) dx =$$

$$x - 3 \cdot \frac{x^{-1}}{-1} + \ln|x| - 3 \cdot \frac{x^{-2}}{-2} =$$

$$x + \frac{3}{x} + \ln|x| + \frac{3}{2x^2} + C$$

3. $I = \int \frac{(x+1)(x^2-3)}{x^3} dx.$

Решение. $I = \int \frac{x^3 - 3x + x^2 - 3}{x^3} dx =$

$$\int \left(1 - \frac{3}{x^2} + \frac{1}{x} - \frac{3}{x^3} \right) dx =$$

$$\int (1 - 3x^{-2} + x^{-1} - 3x^{-3}) dx =$$

$$x - 3 \cdot \frac{x^{-1}}{-1} + \ln|x| - 3 \cdot \frac{x^{-2}}{-2} + C =$$

$$x + \frac{3}{x} + \ln|x| + \frac{3}{2x^2} + C.$$

4. $\int_0^1 \sqrt{x \sqrt{x \sqrt{x}}} \, dx.$

4. $I = \int_0^1 \sqrt{x \sqrt{x \sqrt{x}}} \, dx.$

Решение. $I = \int_0^1 (x \cdot (x \cdot x^{1/2})^{1/2})^{1/2} \, dx =$

$$4. \ I = \int_0^1 \sqrt{x \sqrt{x \sqrt{x}}} \, dx.$$

$$\text{Решение.} \quad I = \int_0^1 (x \cdot (x \cdot x^{1/2})^{1/2})^{1/2} \, dx =$$

$$\int_0^1 x^{7/8} \, dx =$$

4. $I = \int_0^1 \sqrt{x \sqrt{x \sqrt{x}}} \, dx.$

Решение. $I = \int_0^1 (x \cdot (x \cdot x^{1/2})^{1/2})^{1/2} \, dx =$
 $\int_0^1 x^{7/8} \, dx = \frac{x^{15/8}}{\frac{15}{8}} \Big|_0^1 = \frac{8}{15} x^{15/8} \Big|_0^1 = \frac{8}{15} - 0 = \frac{8}{15}.$

5. $\int_0^1 \sqrt{\frac{1+x^2}{1-x^4}} \, dx.$

5. $\int_0^1 \sqrt{\frac{1+x^2}{1-x^4}} dx.$

Решење. Ово је несвојствени интеграл, јер за $x = 1$ подинтегрална ф-ја није дефинисана! Стога овај интеграл треба радити као:

$$I = \lim_{b \rightarrow 1^-} \int_0^b \sqrt{\frac{1+x^2}{1-x^4}} dx.$$

$$5. \int_0^1 \sqrt{\frac{1+x^2}{1-x^4}} dx.$$

Решење. Ово је несвојствени интеграл, јер за $x = 1$ подинтегрална ф-ја није дефинисана! Стога овај интеграл треба радити као:

$$I = \lim_{b \rightarrow 1^-} \int_0^b \sqrt{\frac{1+x^2}{1-x^4}} dx.$$

$$I = \int_0^1 \sqrt{\frac{1+x^2}{(1-x^2)(1+x^2)}} dx = \int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} =$$

Таблица интеграла.

1. $\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C$, за $n \neq -1$; **2.** $\int dx = x + C$;

3. $\int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C$; **4.** $\int \frac{1}{1+x^2} dx = \operatorname{arctg} x + C$;

5. $\int \frac{1}{1-x^2} dx = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1+x}{1-x} \right| + C$;

6. $\int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx = \arcsin x + C$;

7. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2+1}} dx = \ln(x + \sqrt{x^2+1}) + C$;

8. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2-1}} dx = \ln |x + \sqrt{x^2-1}| + C$;

9. $\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$; **10.** $\int e^x dx = e^x + C$;

11. $\int \sin x dx = -\cos x + C$; **12.** $\int \cos x dx = \sin x + C$;

13. $\int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\operatorname{ctg} x + C$; **14.** $\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \operatorname{tg} x + C$.

5. $\int_0^1 \sqrt{\frac{1+x^2}{1-x^4}} dx.$

Решење. Ово је несвојствени интеграл, јер за $x = 1$ подинтегрална ф-ја није дефинисана! Стога овај интеграл треба радити као:

$$I = \lim_{b \rightarrow 1^-} \int_0^b \sqrt{\frac{1+x^2}{1-x^4}} dx.$$

$$I = \int_0^1 \sqrt{\frac{1+x^2}{(1-x^2)(1+x^2)}} dx = \int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} = \arcsin x \Big|_0^1 = \arcsin 1 - \arcsin 0 = \frac{\pi}{2} - 0 = \frac{\pi}{2}. \quad \blacksquare$$

6. $\int \frac{2^{x+1} - 5^{x-1}}{10^x} dx.$

6. $\int \frac{2^{x+1} - 5^{x-1}}{10^x} dx.$

Решение.

$$I = \int \frac{2^x \cdot 2^1 - 5^x \cdot \frac{1}{5}}{2^x \cdot 5^x} dx = \int \left(2 \left(\frac{1}{5} \right)^x - \frac{1}{5} \left(\frac{1}{2} \right)^x \right) dx =$$

Таблица интеграла.

1. $\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C$, за $n \neq -1$; **2.** $\int dx = x + C$;

3. $\int \frac{1}{x} dx = \ln |x| + C$; **4.** $\int \frac{1}{1+x^2} dx = \operatorname{arctg} x + C$;

5. $\int \frac{1}{1-x^2} dx = \frac{1}{2} \ln \left| \frac{1+x}{1-x} \right| + C$;

6. $\int \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx = \arcsin x + C$;

7. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2+1}} dx = \ln(x + \sqrt{x^2+1}) + C$;

8. $\int \frac{1}{\sqrt{x^2-1}} dx = \ln |x + \sqrt{x^2-1}| + C$;

9. $\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$; **10.** $\int e^x dx = e^x + C$;

11. $\int \sin x dx = -\cos x + C$; **12.** $\int \cos x dx = \sin x + C$;

13. $\int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\operatorname{ctg} x + C$; **14.** $\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \operatorname{tg} x + C$.

6. $\int \frac{2^{x+1} - 5^{x-1}}{10^x} dx.$

Решение.

$$\begin{aligned} I &= \int \frac{2^x \cdot 2^1 - 5^x \cdot \frac{1}{5}}{2^x \cdot 5^x} dx = \int \left(2 \left(\frac{1}{5} \right)^x - \frac{1}{5} \left(\frac{1}{2} \right)^x \right) dx = \\ &= 2 \cdot \frac{\left(\frac{1}{5} \right)^x}{\ln \left(\frac{1}{5} \right)} - \frac{1}{5} \cdot \frac{\left(\frac{1}{2} \right)^x}{\ln \left(\frac{1}{2} \right)} + C. \end{aligned}$$

7. $\int_5^5 e^{-x^2} \, dx.$

7. $\int_5^5 e^{-x^2} dx.$

Решење.

Постоје неки неодређени интеграли који
„не могу да се реше“:

$$\int e^{-x^2} dx, \quad \int \frac{\sin x}{x} dx \dots$$

7. $\int_5^5 e^{-x^2} dx.$

Решење.

Постоје неки неодређени интеграли који
„не могу да се реше“:

$$\int e^{-x^2} dx, \quad \int \frac{\sin x}{x} dx \dots$$

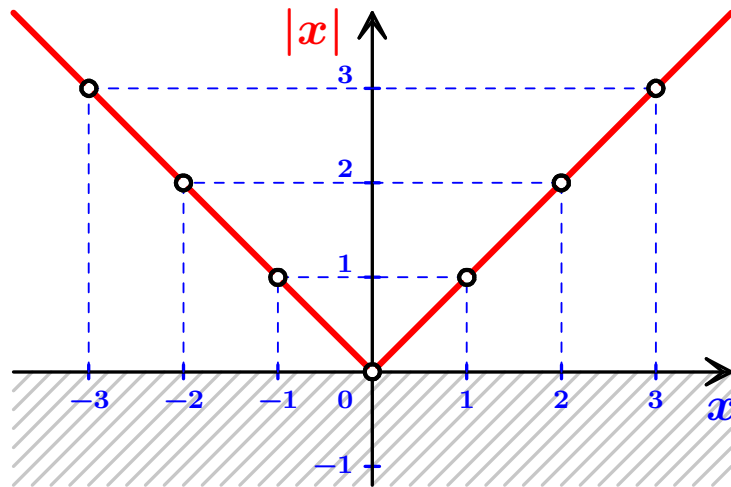
$$I = \int_5^5 e^{-x^2} dx = F(x) \Big|_5^5 = F(5) - F(5) = 0. \quad \blacksquare$$

8. $\int_{-4}^2 |x| \, dx.$

$$8. I = \int_{-4}^2 |x| \, dx.$$

Решение 1.

$$|x| = \begin{cases} x, & x \geq 0 \\ -x, & x < 0 \end{cases}$$

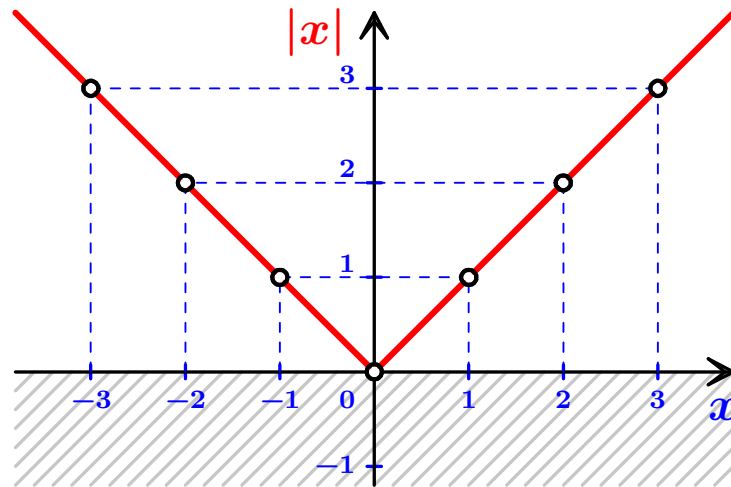

8. $I = \int_{-4}^2 |x| \, dx.$

Решение 1.

$$|x| = \begin{cases} x, & x \geq 0 \\ -x, & x < 0 \end{cases}$$

$$I = \int_{-4}^0 |x| \, dx + \int_0^2 |x| \, dx = \int_{-4}^0 (-x) \, dx + \int_0^2 x \, dx$$

$$8. I = \int_{-4}^2 |x| \, dx.$$

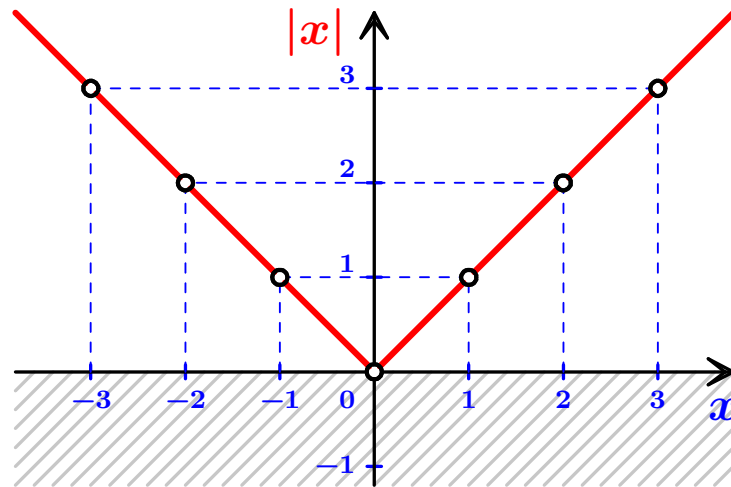
Решение 1.

$$|x| = \begin{cases} x, & x \geq 0 \\ -x, & x < 0 \end{cases}$$

$$I = \int_{-4}^0 |x| \, dx + \int_0^2 |x| \, dx = \int_{-4}^0 (-x) \, dx + \int_0^2 x \, dx$$

$$I = -\frac{x^2}{2} \Big|_{-4}^0 + \frac{x^2}{2} \Big|_0^2 = -\frac{0^2}{2} - \left(-\frac{(-4)^2}{2} \right) + \frac{2^2}{2} - \frac{0^2}{2}$$

$$I = 8 + 2 = 10.$$

8. $I = \int_{-4}^2 |x| \, dx.$

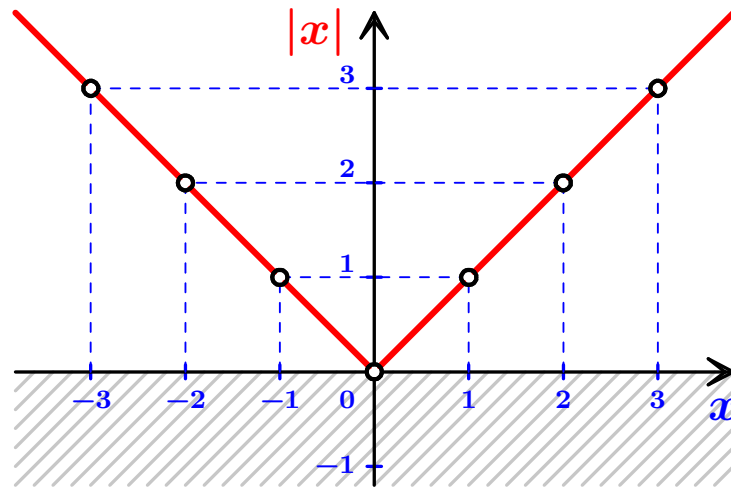
Решение 1.

$$|x| = \begin{cases} x, & x \geq 0 \\ -x, & x < 0 \end{cases}$$

$$I = \int_{-4}^0 |x| \, dx + \int_0^2 |x| \, dx = \int_{-4}^0 (-x) \, dx + \int_0^2 x \, dx$$

$$I = -\frac{x^2}{2} \Big|_{-4}^0 + \frac{x^2}{2} \Big|_0^2 = -\frac{0^2}{2} - \left(-\frac{(-4)^2}{2} \right) + \frac{2^2}{2} - \frac{0^2}{2}$$

$$I = 8 + 2 = 10.$$

Решение 2.

Преко површина $\triangle \dots$

Смена променљиве

неодређени инт.

$\varphi(x) = t$, тада је $\varphi'(x) dx = dt$.

Нека су функције f , φ и φ' непрекидне:

$$\int f(\varphi(x))\varphi'(x) dx = \int f(t) dt + C.$$

одређени инт.

$\varphi(x) = t$, ако важи:

$f(\varphi)$ је непрекидна на $[a, b]$, $\varphi(a) = \alpha$, $\varphi(b) = \beta$,
 φ је монотона (\nearrow или \searrow) на $[a, b]$:

$$\int_a^b f(\varphi(x))\varphi'(x) dx = \int_\alpha^\beta f(t) dt.$$

9. $\int \frac{dx}{x+5}.$

9. $I = \int \frac{dx}{x+5}.$

Решение.

[смена $t = x + 5$, $1 \cdot dt = 1 \cdot dx$, $dt = dx$,]

9. $I = \int \frac{dx}{x+5}.$

Решение.

[смена $t = x + 5$, $1 \cdot dt = 1 \cdot dx$, $dt = dx$,]

$$I = \ln |t| + C.$$

9. $I = \int \frac{dx}{x+5}.$

Решение.

[смена $t = x + 5$, $1 \cdot dt = 1 \cdot dx$, $dt = dx$,]

$$I = \ln |t| + C = \ln |x+5| + C.$$

10. $\int x e^{-x^2} \, dx$.

10. $\int x e^{-x^2} dx$.

Результат. $I = -\frac{1}{2} e^{-x^2} + C$.

11. $\int \frac{x \, dx}{1 + x^2} \cdot \quad !!!$

11. $\int \frac{x \, dx}{1 + x^2} \cdot \quad !!!$

Результат. $I = \frac{1}{2} \ln(1 + x^2) + C.$

12. $\int \sin^5 x \cos x \, dx.$

12. $\int \sin^5 x \cos x \, dx.$

Результат. $I = \frac{1}{6} \sin^6 x + C.$

13. $\int \sqrt{e^x + 1} \cdot e^x \, dx.$

13. $\int \sqrt{e^x + 1} \cdot e^x \, dx.$

Результат. $I = \frac{2 (\sqrt{e^x + 1})^3}{3} + C.$

14. $\int \operatorname{tg} x \, dx.$

14. $\int \operatorname{tg} x \, dx.$

Решение. $I = \int \operatorname{tg} x \, dx = \int \frac{\sin x}{\cos x} \, dx =$

14. $\int \operatorname{tg} x \, dx.$

Решение. $I = \int \operatorname{tg} x \, dx = \int \frac{\sin x}{\cos x} \, dx =$

[смена $t = \cos x$], $dt = -\sin x \, dx$, $\sin x \, dx = -dt$]

$$I = \int \frac{-dt}{t} = -\ln |t| + C = -\ln |\cos x| + C. \quad \blacksquare$$

15. $\int \frac{dx}{x\sqrt{x^2 + 1}} .$

16. $\int_1^{e^3} \frac{\ln x}{x} \, dx.$

16. $I = \int_1^{e^3} \frac{\ln x}{x} dx.$

Решение. $I = \left[\text{смена } \boxed{t = \ln x}, \quad dt = \frac{1}{x} dx; \right.$

x	t
e^3	$\ln e^3 = 3$
1	$\ln 1 = 0$

 $\left. \right] = \int_0^3 t dt = \frac{t^2}{2} \Big|_0^3 = \frac{9}{2} - 0 = \frac{9}{2}.$

17. $\int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx.$

17. $\int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx.$

Решение.

$$I = \int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx = \int_0^1 4x \, dx - \int_0^1 e^{2x} \, dx$$

17. $\int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx.$

Решение.

$$I = \int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx = \int_0^1 4x \, dx - \int_0^1 e^{2x} \, dx$$

$$I_1 = \int_0^1 4x \, dx = 4 \cdot \frac{x^2}{2} \Big|_0^1 = 2 - 0 = 2$$

17. $\int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx.$

Решение.

$$I = \int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx = \int_0^1 4x \, dx - \int_0^1 e^{2x} \, dx$$

$$I_1 = \int_0^1 4x \, dx = 4 \cdot \frac{x^2}{2} \Big|_0^1 = 2 - 0 = 2$$

$$I_2 = \int_0^1 e^{2x} \, dx = \left[\text{смена } \boxed{t = 2x}, \, dt = 2 \, dx, \, \frac{1}{2} \, dt = dx; \right.$$

$$\left. \begin{array}{c|c} x & t \\ \hline 1 & 2 \\ 0 & 0 \end{array} \right] = \frac{1}{2} \int_0^2 e^t \, dt = \frac{1}{2} e^t \Big|_0^2 = \frac{1}{2} e^2 - \frac{1}{2}$$

17. $\int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx.$

Решение.

$$I = \int_0^1 (4x - e^{2x}) \, dx = \int_0^1 4x \, dx - \int_0^1 e^{2x} \, dx$$

$$I_1 = \int_0^1 4x \, dx = 4 \cdot \frac{x^2}{2} \Big|_0^1 = 2 - 0 = 2$$

$$I_2 = \int_0^1 e^{2x} \, dx = \left[\text{смена } \boxed{t = 2x}, 2 \, dx = dt, dx = \frac{1}{2} \, dt; \right.$$

$$\left. \begin{array}{c|c} x & t \\ \hline 1 & 2 \\ 0 & 0 \end{array} \right] = \frac{1}{2} \int_0^2 e^t \, dt = \frac{1}{2} e^t \Big|_0^2 = \frac{1}{2} e^2 - \frac{1}{2}$$

$$I = I_1 - I_2 = 2 - \left(\frac{1}{2} e^2 - \frac{1}{2} \right) = \frac{5}{2} - \frac{1}{2} e^2.$$

18. $\int_0^1 e^x + e^x \, dx.$

18. $\int_0^1 e^x + e^x \, dx.$

Решение. $I = \int_0^1 e^x \cdot e^{e^x} \, dx$

18. $\int_0^1 e^x + e^x dx.$

Решение. $I = \int_0^1 e^x \cdot e^{e^x} dx$

смена: $\boxed{t = e^x}, \quad dt = e^x dx;$

$$I = \int_1^e e^t dt =$$

x	t
1	$e^1 = e$
0	$e^0 = 1$

18. $\int_0^1 e^x + e^x dx.$

Решение. $I = \int_0^1 e^x \cdot e^{e^x} dx$

смена: $\boxed{t = e^x}, \quad dt = e^x dx;$

x	t
1	$e^1 = e$
0	$e^0 = 1$

$$I = \int_1^e e^t dt = e^t \Big|_1^e = e^e - e^1 = e^e - e.$$

Парцијална интеграција

неодређени инт.

$$\int u(x) \, dv(x) = u(x)v(x) - \int v(x) \, du(x) + C$$

(чешће пишемо $\int u \, dv = uv - \int v \, du$).

одређени инт.

$$\int_a^b u(x) \, dv(x) = u(x)v(x) \Big|_a^b - \int_a^b v(x) \, du(x) =$$
$$u(b)v(b) - u(a)v(a) - \int_a^b v(x) \, du(x).$$

Парцијална интеграција

неодређени инт.

$$\int u \, dv = uv - \int v \, du.$$

одређени инт.

$$\int_a^b u \, dv = uv \Big|_a^b - \int_a^b v \, du.$$

Парцијална интеграција

неодређени инт.

$$\int u \, dv = uv - \int v \, du.$$

одређени инт.

$$\int_a^b u \, dv = uv \Big|_a^b - \int_a^b v \, du.$$

	u	dv	
ИЗВОД	\downarrow	\downarrow	ИНТ.
	du	v	
		$v = \int dv$	

Парцијална интеграција

неодређени инт.

$$\int u \, dv = uv - \int v \, du.$$

одређени инт.

$$\int_a^b u \, dv = uv \Big|_a^b - \int_a^b v \, du.$$

	u	dv	
ИЗВОД	\downarrow	\downarrow	ИНТ.
	du	v	
		$v = \int dv$	

u :	L	A	X	S	E
	\ln	arctg	x^n	\sin	e^x
		\arcsin	пол	\cos	

19. $\int \operatorname{arctg} x \, dx.$

19. $\int \operatorname{arctg} x \, dx.$

Решење.

парцијална:

$u = \operatorname{arctg} x$	$dv = dx$
\downarrow	\downarrow
$du = \frac{dx}{1+x^2}$	$v = x$

19. $\int \operatorname{arctg} x \, dx.$

Решење.

парцијална:

$u = \operatorname{arctg} x$	$dv = dx$
\downarrow	\downarrow
$du = \frac{dx}{1+x^2}$	$v = x$

$$I = x \cdot \operatorname{arctg} x - \int \frac{x \, dx}{1+x^2}$$

19. $\int \operatorname{arctg} x \, dx.$

Решение.

парцијална:

$u = \operatorname{arctg} x$	$dv = dx$
\downarrow	\downarrow
$du = \frac{dx}{1+x^2}$	$v = x$

$$I = x \cdot \operatorname{arctg} x - \int \frac{x \, dx}{1+x^2} \quad \text{!!! (то 11. зад)}$$

$$I = x \operatorname{arctg} x - \frac{1}{2} \ln(1+x^2) + C.$$

20. $\int \ln x \, dx.$

20. $\int \ln x \, dx.$

Решење.

парцијална:

$u = \ln x$	$dv = dx$
\downarrow	\downarrow
$du = \frac{1}{x} dx$	$v = x$

20. $\int \ln x \, dx.$

Решење.

парцијална:

$$I = x \cdot \ln x - \int x \cdot \frac{1}{x} \, dx =$$

$u = \ln x$	$dv = dx$
\downarrow	\downarrow
$du = \frac{1}{x} dx$	$v = x$

20. $\int \ln x \, dx.$

Решење.

парцијална:

$u = \ln x$	$dv = dx$
\downarrow	\downarrow
$du = \frac{1}{x} dx$	$v = x$

$$I = x \cdot \ln x - \int x \cdot \frac{1}{x} dx = x \cdot \ln x - \int dx =$$

$$I = x \cdot \ln x - x + C.$$

21. $\int \frac{x^2 - x + 3}{e^{2x}} dx.$

21. $\int \frac{x^2 - x + 3}{e^{2x}} dx.$

Решение. $I = \int (x^2 - x + 3)e^{-2x} dx = \dots$

21. $\int \frac{x^2 - x + 3}{e^{2x}} dx.$

Решение. $I = \int (x^2 - x + 3)e^{-2x} dx = \dots =$
 $-\frac{1}{2}(x^2 + 3)e^{-2x} + C.$

22. $\int_0^1 x^3 e^x \, dx.$

22. $\int_0^1 x^3 e^x \, dx.$

Решење. 3 парцијалне:

$$I = x^3 e^x \Big|_0^1 - \int_0^1 3x^2 e^x \, dx =$$

$$(1^3 \cdot e^1) - (0^3 \cdot e^0) - 3 \cdot \left[x^2 e^x \Big|_0^1 - \int_0^1 2x e^x \, dx \right] =$$

$$e - 3e + 6 \int_0^1 x e^x \, dx = -2e + 6 \left[x e^x \Big|_0^1 - \int_0^1 e^x \, dx \right] =$$

$$-2e + 6e - 6e^x \Big|_0^1 = 4e - 6(e - 1) = 6 - 2e. \quad \blacksquare$$

23. $\int x^2 \sin 2x \, dx.$

за домаћи!

24. $\int e^{\sqrt{x}} \, dx.$

24. $\int e^{\sqrt{x}} dx.$

Решение. Прво смена:

$$I = [\text{смена } \boxed{t = \sqrt{x}}, \quad x = t^2, \quad dx = 2t dt] = 2 \int e^t t dt,$$

24. $\int e^{\sqrt{x}} dx.$

Решение. Прво смена:

$$I = [\text{смена } \boxed{t = \sqrt{x}}, \quad x = t^2, \quad dx = 2t dt] = 2 \int e^t t dt,$$

а онда парцијалном долазимо до:

$$I = 2(t - 1)e^t + C = 2(\sqrt{x} - 1)e^{\sqrt{x}} + C. \quad \blacksquare$$

25. $\int e^{2x} \sin 3x \, dx.$

25. $\int e^{2x} \sin 3x \, dx.$

Результат. $I = \frac{e^{2x}}{13} (2 \sin 3x - 3 \cos 3x) + C. \quad \blacksquare$

26. $\int \frac{2x \operatorname{arctg} x^2}{1 + x^4} dx.$

за домаћи!

27. $\int_{-1}^1 \sqrt{1-x^2} \, dx.$

за домаћи!

КРАЈ ЧАСА